

SLOVENSKI NAROD

Izjava vseh dan popoldne, uravnoteženo sedenje in praznika. — Inerati do 30 petih vrt in Din 2, od 100 do 300 vrt in Din 2, večji inerati petih vrt in Din 4. Popust po dogovoru. Inerati davek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Din 12.-, za tiskarstvo Din 25.-, fotokopije se se vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 8.
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR: Strommayerjeva 3b — NOVO MESTO: Ljubljanska 4, telefon št. 26. — CELJE: očalno uredništvo: Strommayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocanova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštne hranilnice v Ljubljani št. 10.351.

Teden dni revolucije v Španiji:

še nobene odločitve

V glavnem se vrše borbe za posest posameznih mest v pokrajinah — Do odločilnega spopada še nikjer ni prišlo — Po mnenju upornikov bo odločal o zmagi glad

Barcelona, 24. julija. AA. Havas poroča: Včerajšnji dan je bil eden najhujših tekom borb med uporniki in vladnimi četami. Predsednik katalonske vlade Companis je ostal na svojem mestu od 6. zjutraj in do petih popoldne in je osebno vodil operacije. Poleg njega je bil kapitan Escofet, ki je bil od prejšnjega režima obojen na smrt in ki se je v zadnjih borbah posebno hrabro boril. Tekom včerajšnjega dne so aretirali nekaj oseb, ki so hoteli izkoristiti okoliščine in povzročiti cene življenja.

Proti upornikom v Saragossi je bil poslan drugi oddelek protifašistične milice. Vse metalurške tovarne v Barceloni delajo noč in dan in blindirajo avtomobile, ki prevažajo čete v notranjost Španije.

Pariz, 24. julija. AA. Po vestih iz Madrida so vladne čete potokile upornike na celi črti v oblasti Sumosiove. Pri tem so ujeli 400 upornikov in okoli 20 kamionov.

Potniki, ki so prišli iz Španije, so v Bayonne izjavljali, da uporni nacionalisti v vsej Španiji delajo po načrtu in brez naglice. Lahko se smatra, da je zmaga upornikov zagotovljena.

Pariz, 24. julija. AA. DNB poroča: Potniki, ki so prišli v Francijo na meji pri Perpignanu, so izjavili, da izgledajo ulice v Barceloni strašno. Po njih leže še trupla ubitih, ki jih niso mogli odstraniti. Mrtve konje zažigajo na licu mesta. Lekarne so brez zdravil, bolnišnice pa so prenapolnjene. V mnogih delih mesta se vidijo sledovi strašnih borb.

Madrid, 24. julija. AA. (Havas) Notranje ministrstvo poroča, da so vladne čete potokile upornike severno od Gurara v bližini Madrida. Kolona vladnih čet pod poveljstvom polkovnika Maucade prodira proti Avili. Kolona je pregnala upornike, in zavzela Lagranio. Sedaj prodira proti Segoviji.

Pariz, 24. julija. AA. DNB poroča iz Hendaje: Trdi se, da so vladne čete zopet zavzele San Sebastian. Neka španska krizarka je celo včeraj dopoldne bombardirala hotel Marije Kristine, v katerem se je zadrževalo okoli 150 upornikov. Po 14. uri pa ni bilo več slišati topniškega streljanja. Neki španski uradnik, ki je prišel na francosko mejo, je izjavil, da se general Mola na čelu močne kolone nahaja približno 35 km pred Madridom. Radijska postaja v Albaceti, ki je v rokah upornikov, je objavila popoldne vest, da je skupina upornikov začela bitko z vladnimi četami v bližini Sterina in jih pognala v beg. Uporniki so pri tem ujeli mnogo vojakov in mnogo topov.

Barcelona, 24. julija. AA. Havas poroča: Zastopnik katalonske vlade je izjavil, da snikarjem, da se položaj v Andaluziji za vladno stalno boljše, razen v Seville, kjer pa je odpor tudi zmerom slabši. Poročajo, da je poskušal general Quipo de Lano oditi v Cadix.

Bayonne, 24. julija. AA. Havas poroča: V Hendaje se potrjujejo vesti, da je San Sebastian ponovno padel v roke vladnim četam. Francosko letališče v Parni, ki je bilo včeraj zaprto za promet, je včeraj popoldne zopet redno obratovalo. Letalom pa je bilo prepovedano približati se španski meji in obali v manjši razdalji od 20 km.

Pariz, 24. julija. AA. Havas poroča iz Hendaje, da je sredi zgorle postaja v San Sebastianu.

Govor Azane po radiju

Madrid, 24. julija. AA. Havas poroča: Predsednik republike Azana je imel po radiju govor. V tem govoru je državni poglavar predvsem s ostrimi besedami obsojal pokret upornikov in enega dela španskega oficirskega zbora. Nato je Azana izrazil svojo globoko hvaležnost španskemu narodu zaradi požrtvovalnosti, ki jo izkazuje v borbi proti upornikom.

Quiroga ubit?

Pariz, 24. julija. z. »Figaro« poroča, da je njegov poročevalec ujel poročilo uporniškega generala Cabanellosa, ki je javil generalu Mollu, da je bil bivši predsednik ipanske vlade Quiroga pri poskusu, da prekorači špansko-francosko mejo, od upornikov ubit.

Baski zopet na strani vlade

Pariz, 24. julija. z. Po najnovejših vesteh so Baski, ki so prvotno borili na strani upornikov, zopet pridružili vladnim četam. Do tega pokreta je prišlo zaradi tega, ker voditelji upornikov niso hoteli sprejeti zahteve baskih voditeljev, da priznajo tej pokrajini popolno avtonomijo.

Španski poslanik v Parizu odstopil

Pariz, 24. julija. DNB poroča: Predsednik republike je v poslovnih avdijenci predal španskemu veleposlaniku veliki kriz egije časti. Trdi se, da je španski velepo-

slanik odstopil zaradi pogajanj med zastopniki španske vojske in francoske vlade in v zvezi z vestjo, da je v Bayonne prišel neki španski parnik, da natovali orožje za španske vladne čete. Vendar pa na veleposlanstvu izjavljajo, da so vsi zvesti republiki in vladi. Vendar pa so prepričani, da bi v Španiji zavladal boljševizem, če bi zmagała skrajna levica.

General Franco o ciljih upornikov

Tetuan, 24. julija. o. Poročevalec Hearstovega tiska je general Franco izjavil, da se ne bori proti republiki, nego proti anarhiji, ki jo v Španiji ustvarjajo emisari iz inozemstva. Dolžnost revolucionarjev je osvoboditi domovino teh nasprotnikov. V Španiji se mora obnoviti režim svobode, enakosti in bratstva.

Položaj v Seville

Madrid, 24. julija. AA. (Havas) Tu so prestregli šifrirano zaupno brzojavko radijske postaje v Seville, ki javlja, da je general Quipo de Llano, poveljnik uporniške seville divizije, odpotoval v Cadiz. Iz tega sklepajo, da je položaj upornikov v Seville zelo resen.

Predsednik vlade je izjavil Havasovemu poročevalcu, da se je vladi posrečilo stopiti v telefonске etike z uradnikom glavnega pošte v Seville. V imenu vlade je s tem uradnikom govoril finančni minister. Uradnik je izjavil, da je v Seville generalna stavka in da so uporniki že dva dni brez hrane. O bombardiranju mesta s strani vladnih letal je izjavil, da je imelo strašne posledice. Skladišča bencina in letališče

Uporniki hočejo Madrid izstradati

Počakati nameravajo na svojih sedanjih položajih, da bo v Madridu zmanjkalo hrane in se bo moral udati brez boja

Pariz, 24. julija. z. »Matin« objavlja izjavo voditelja upornikov v severni Španiji generala Mola, ki pravi, da je nastal uporniški pokret na pobudo ljudstva samega in da ne gre za izrazito vojaški upor, kakor se splošno misli v inozemstvu. Borba je naperjena proti onim, ki so prodali Španijo Moskvi in ki hočejo uničiti španski narod. Uporniški voditelji so izdali strog nalog, da se mora po možnosti preprečiti vsako nepotrebno prelivanje krvi. Uporniki bi lahko hitro udarili na Madrid, toda postopati morajo skrajno previdno, da ne pridejo v kako zasedo. Zato nameravajo ostati na svojih sedanjih postojankah ter čakati, da se Madrid, ki je obkoljen že od vseh str-

an, sam oda brez prelivanja krvi. To se bo zgodilo v kakih desetih dneh, ko bo v Madridu zmanjkalo živil. Že sedaj vlada veliko pomanjkanje hrane, ker so vse rekvirirali za svoje čete. Uporniki pa bodo počakali na svojih sedanjih postojankah, kjer se bodo primerno utrdili in dobro uređili ves dovoz živil, municije in orožja. Vse severna Španija je po izjavi generala Mola v rokah upornikov. Pristali vlade drže le še nekaj postojank, kakor San Sebastian, Irun in nekatere druge manjše kraje, ki pa so že popolnoma odrezani od zunanjega sveta in se bodo morali v par dneh udati brez boja.

Tanger in Gibraltar za Španijo zaprta

Pariz, 24. julija. o. V Tangerju je zavladalo veliko vznemirjenje, ker pričakujejo vsak čas prihod vstajskih čet. Mednarodna zona je zaprta in zavarovana z bo-dečo žico. Italijanski poslanik, ki je predsednik kontrolnega odbora za mednarodno zono, je obiskal generala Franca in ga opozoril, da mora opustiti vsak poskus, da bi zavzel Tanger. Garancijske oblasti se bodo takemu poskusu uprle z vso odločnostjo. Madridski vladi so garancijske oblasti svetovale, naj tangerške luke ne uporabljajo za bazo svojih vojskih ladij.

Tudi Gibraltar je bil danes popolnoma zaprt in ne more na angleško področje noben begunec iz Španije. Ker je zaprt tudi francoska meja, bežijo ljudje iz Španije po večini na Portugalsko.

Tanger, 24. julija. w. Mednarodni kontrolni odbor je povzel špansko vlado, naj umakne svoje brodiraje iz pristanišča v Tangerju. Odgovora španske vlade še ni. Italijanski poslanik je v Tetuanu posetil generala Franca.

Gibraltar, 24. julija. w. Španske vojske ladije, ki so bile v vodah pri Gibraltarju, so odplule v Malago. Od angleških obal si niso dobile niti živčevja niti premoga.

Gibraltar, 24. julija. w. Vojaški ataše pri guvernerju v Gibraltarju je odšel na krov španske ladije »Corvante« ter obvestil posadko, da bo tedaj Gibraltar v primeru zopetnega topniškega ognja v angleških vodah odgovorila s topovi.

Za 20 milijonov orožja in municije

Sporazum med špansko in francosko vlado

Pariz, 24. julija. z. Kakor poroča današnji »Le Jour« je bil med delegati španske vlade in zastopniki francoske vlade dosežen sporazum glede dobave orožja in municije. Francoski obrambni minister Daladier je pristal na to, da prodaja španski vladi za 20 milijonov frankov 50 težkih strojne za 13.000.000 nabojev, 20 bombnih letal, 20.000 eksplozivnih in plinskih bomb ter

večjo množino municije za puške in revolvice. Prvi transporti so bili že poslani v Marseille, kjer bodo pošiljali natovali na španske ladije. Francoski listi poročajo, da se je španska vlada obrnila s prošnjo na podporo in pomoč tudi na angleško vlado, ki pa je izjavila, da hoče ostati strogo nevtralna.

Kaj se obeta Jugoslaviji po dunajskem sporazumu

Zanimiv članek »Völkischer Beobachterja« — Sporazum bo vplival tudi na odnose z Italijo

Berlin, 24. julija. r. »Völkischer Beobachter« objavlja uvodnik, v katerem se bavi z odnosi do Jugoslavije v zvezi z avstrijsko-nemškim sporazumom. Pisec predvsem pobija mnenje, da predstavlja dunajski sporazum uvod k ustanovitvi novega bloka v Evropi. Sklicujoč se na dobre gospodarske odnose med Nemčijo in Jugoslavijo, izraža prepričanje, da bo dunajski sporazum dovedel do koordinacije gospodarskih interesov v Podunavju, ki bo tudi za Jugoslavijo zelo koristna. Nemški in avstrijski izvoz je po mnenju pisca za Jugoslavijo izredno važen. Jugoslavija bo v tej zvezi našla tudi toliko zaščeno obrambo proti boljševizmu. Moskva ne bo mogla več nadaljevati svoje akcije, ki stremi po širjenju komunističnega duha v srednji in južni Evropi. Kontno list s posebnim poudarkom dokazuje, da bo dunajski sporazum dovedel tudi do znatnega olajšanja v odnosih med Jugoslavijo in Italijo. Ne samo ob Dunavu, tudi na Je-

dranu bo nastopilo sedaj pomirjenje, če bodo odgovorni državniki znali iskoriščiti položaj in če bodo dovolj odločni, da presejajo doseženo politiko in si krčijo nova pota, kakor to s tolikim uspehom dela Nemčija.

Strahovit vihar na Japonskem

Tokio, 24. julija. AA. Na zapadnem Japonskem je besnel včeraj tajfun, ki je prečel vsak promet. Zeleniška proga, telefonke in brozjavne naprave in ceste so razdejane. Več sto hiš je popolnoma uničenih. Število človeških žrtev je visoko.

Letalska nesreča

Varšava, 24. julija. AA. Pal poroča: Nedalet od Damastavka v zapadni Poljski sta trčila skupaj dva vojaška avijona. Ubit je bil pilot. Ostali so bili ranjeni.

Kako živi in se šola naš kralj

Poleg marljivega učenja goji tudi sokolsko telovadbo in vse vrste sporta

London, 24. julij. AA. Londonaki »Daily Mail«, ki izhaja v dveh milijonih dnevno, je preobčil v svoji včerajšnji številki krasen članek o Nj. Vel. kralju Petru II. Članek je opremljen z najnovejšo sliko jugoslovenskega vladarja. List piše med drugim:

Mladi jugoslovenski vladar, ki je moral zaradi tragične smrti svojega očeta prekiniti šolski pouk v Veliki Britaniji mnogo prej, kakor bi bil to sicer storil, ima v dvorcu na Dedinju vse možnosti rednega dijaškega življenja. Dobro ve, kaj se pravi podrežati se strogi disciplini svojih učiteljev, pripravljati vsak večer svoje šolske naloge, zabavati se na zraku in soncu, a tudi v najlažjem vremenu in igrati ob vsakem letnem času nogomet s svojimi šolskimi tovariši. Ravnatelj in osem profesorjev, zbranih iz vseh krajev Jugoslavije, skrbijo za šolski pouk in vzgojo mladega kralja. Pouk se vrši v mali hišici na dvorskem posestvu na Dedinju. Po končanem pouku se kralj vrne v svoje prostore v dvorcu, kjer dela pod nadzorstvom svoje ga skrbnika.

Kralj Peter se ravna po rednem šolskem pouku svojih vrstnikov, glavni predmeti pa so srbskohrvatski jezik in književnost, angleški, francoski in nemški jezik, matematika, geometrija in fizika. Trikrat tedensko ima telovadno uro z enakimi stari mi člani Sokola, ki je nacionalno združenje za popeševanje telesne vzgoje. V okolici dvorca na Dedinju so zgradili velik basen.

kjer kralj plava, igra waterpolo in se potaplja. Pozimi se kralj tod drea in igra s svojimi tovariši hokej na ledu. Kralj ljubi skoke čez ovire in je v tem izredno spreten. Prav tako odlično plava, teka cross country in igra vse igre z žogami.

Ker živi kraljevska rodbina poleti na dal-matinski obali in na Bledu, ob vzpožju Julijskih planin, se lahko kralj Peter kopa na Jadranu ali v Blejskem jezeru. Tu se more v družbi s svojimi tovariši posvečati raznim vodnim sportom.

Tudi list »Empire News«, ki izhaja v Manchesteru, proučuje prav posrečeno sliko kralja Petra II. in piše o mladom kralju med drugim:

Najmlajši vladar v Evropi, kralj Peter II., je stopil na prestol po tragični smrti svojega očeta kralja Aleksandra. Med njegovo maloletnostjo vodi Jugoslavijo kraljevo namestništvo treh članov, med katerimi je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle, sorodnik kentske vojvodinje. Ker je mladi kralj zelo sposoben, resen in zbran, se že sedaj zanima za vse, kar se godi v Jugoslaviji, in motri že sedaj vprašanja, ki jih bo moral čez nekaj let sami reševati. Po poročilih iz dvorca je mladi kralj opravil letošnji šolski izpit z odličnim uspehom. Kralj Peter in njegov brat Tomislav imata za vzgojitelja odličnega in razumnega Angleža Charlesa Paroka. List objavlja nato več anekdot iz življenja kralja Petra II.

Kaj se dogaja v Abesiniji

Italijani poročajo o napredovanju okupacije, drugi pa o hudih napadih Abesincev

Pariz, 24. julija. AA. Današnji »Excelsior« javlja iz Džibutija, da tamkaj ni mogoče preveriti poročil o bojih okrog Adis Abebe. Prav tako ni mogoče dobiti podrobnih poročil o pravem položaju v abesinski prestolnici. V Džibutiju pa govorijo že tedne o tem, da je bivši abesinski poslanik v Parizu Tekle Havarijate dobil od cesarja Haileja Selasija nalog, naj v pokrajini Harar in vzdolž železniške proge zvede pogoste napade, če bi Abesiniji v Zenevi ne ustregli. Načrte za napade je sestavil osebno Havarijate z dedzasmom Imrujem, da bi oslabil italijanske sile s pogostimi četniškimi napadi. Raz Imru se nahaja po teh poročilih v pokrajini Doria. Pravijo, da je raz Imru poslal dedzasmu Makonena v London, da bi dobil od neguša potrebna gnojna sredstva za vodstvo bojev v zapadnih krajih Abesinije. Ti boji se bodo začeli, kakor hitro se dedzasm Makonen vrne s potrebnim vojnim materijalom, ki ga namerava pripeljati čez Egipt in Sudan.

Adis Abeba, 24. julija. AA. Stefani poroča: Čete generala Gelosa so zavzele Me-

tugaferso v pokrajini Sidamo. To mesto so zavzele po težkem trodnevem maršu skozi kraje, ki so brez poti in brez cest, in skozi goste gozdove.

Rim, 24. julija. o. Po službenih poročilih iz Adis Abebe se vojaške operacije v Abesiniji zelo intenzivno nadaljujejo. Italijani prodirajo v se nezasedene kraje v šestih kolonah. Okupacija napreduje le polagoma zaradi hudega deževja. V Sidamu in Gali operira vojska generala Gelosa, ki je Negelija prodrla že 100 km daleč proti severozapadu in v zadnjih dneh zaseda važno postojanko Metugaferso. Prodiranje je trajalo cele tri dni. Kolona ni našla nikjer na mikršen odpor.

V hararski pokrajini je vojska generala Nazzija zasedla Gravo, v gorovju Dari Mulati. Prebivalstvo je italijanskim vojskam oblastem izročilo 25 strojin in 1500 pušk. Italijanska vojska ima sedaj kontrolo nad dolinami rek Dorbe Dugane, Sagate, Neme, Burke, Madže, Mebebe in El Rera. Operacije se izvajajo povsem po načrtih generala Grazianija.

Avstrijska amnestija

Kdo je vse pomiloščen — štiri skupine političnih obojencev

Dunaj, 24. julija. r. Snodi je bil objavljen ukaz o amnestiji, ki jo je napovedal že 11. julija v svojem govoru o avstrijsko-nemškem sporazumu zvezni kancelar dr. Schuschnigg. Pomiloščenje se nanaša na vse politične obojence brez razlike na njihovo avstrijsko pripadnost. Amnestija je razdeljena na štiri skupine. Prva skupina obsega pogojni odpuščanje preostale kazni za one, ki so bili zaradi političnih deliktov ali iz političnih nagibov izvršenih kaznivih dejanj obsojeni. Druga skupina obsega ustavitve vseh kazenskih postopanj zaradi političnih deliktov. Tretja skupina obsega ustavitve postopanja proti vsem, ki so bili soudeleženi pri znanem julijanskem puču, četrta skupina pa one, ki so bili že pravomočno obsojeni, a kazni še niso nastopile. Onim političnim obojencem, ki so bili obsojeni na kazen do 10 let ječa, se odpisuje vsa kazen. Pri onih obsojenih, ki so

obsojeni zaradi političnih deliktov v zvezi s krvavimi zločini na kazen do 20 let ječa, se kazen odpusti, v kolikor ne gre za osebe, ki so kršile svoje uradne dolžnosti ali vojaško prisego. V 15 primerih so bili pomiloščeni tudi taki obojenci, ki so bili obsojeni na dosmrtno ječo. Takih obojencev je bilo skupno 45. Pomiloščeni so bili nadalje oni, ki so bili obsojeni zaradi posesti orožja in eksploziv v zvezi s političnimi nagibi. Le par obojencev, ki so namenoma ogrožali človeška življenja, ni bilo pomiloščenih.

Na podlagi te amnestije bo izpuščenih v Avstriji iz zaporov in ječnic okrog 10.000 ljudi. Po uradnem komunikatu ostane zaprtih le še 224 političnih obojencev. Med pomiloščenimi sta tudi dunajski župan dr. Seitz in bivši dunajski policijski svetnik Steinhäusel, dočim dr. Rintelen ni bil deležen amnestije.

Huda stavbna nesreča v Budimpešti

Budimpešta, 24. julija. w. Včeraj popoldne se je dogodila na eni najbolj prometnih ulic Budimpešte strašna nesreča. V bližini vzhodnega kolodvora se je zrušila fronta štirinadstropne hiše, ki so jo ravno popravljali ter je pokopala pod seboj do sedaj še neznan število oseb.

Budimpešta, 24. julija. w. Prvih 12 smrtnih žrtev stavbne nesreče so že popoldne potegnili izpod ruševin. Stanje ranjenih je zelo resno. Končno število mrtvih pa še do sedaj niso mogli ugotoviti, ker so mnogi ustvari ročevalna dela zaradi neznanosti, da se bo smeli še ostati dal časa.

Zdravnik dr. Stojanović aretiran

Beograd, 24. julija. p. Beograjski listi so nekaj dni obširno poročali o aferi ginekologa dr. Panče Stojanovića. Dolej se je bavila s to afero beograjska policija. Danes pa je prevzel preiskavo sodnik preiskovalnega sodišča. Dr. Stojanović je bil aretiran in so ga oddali v preiskovalne zapore.

INOZEMSKA BORZE

Curik, 24. julija. Beograd 7. —, Pariz 20.325, London 15.325, New York 306, Bruselj 51.65, Milan 24.10, Madrid 41.90, Amsterdam 207.90, Berlin 123.15, Dunaj 57.50, Praga 12.08, Varšava 57.30, Bukarešta 289.

Največje mezdno gibanje pri nas

Začelo se je v tekstilni industriji, kjer je zaposlenega okrog 13.000 delavstva

Ljubljana, 24. julija. Mezdno gibanje stavbenega delavstva je vsaj začasno končano, začelo se je pa mezdno gibanje tekstilnega delavstva, ki je nedvomno največje pri nas po številu delavstva in obratov. Tekstilna industrija se je pri nas zelo naglo razvila po vojni, da je vsajuje celo misel, da ta razvoj ni bil naraven. Tako je bilo l. 1926. pri nas zaposlenega okrog 5000 delavstva v tekstilnih obratih, letos pa ga je že okrog 13.000, s pletistvom vred pa okrog 14.000.

Za razvoj tekstilne industrije pri nas so bili ustvarjeni ugodni pogoji: cenena delovna sila in zaščitna carina na tekstilne izdelke. S tem si lahko vsaj delno razložimo, da se je tekstilna industrija tako razmahnila pri nas baš zadnja leta, ko je v drugih državah preživljala največjo krizo. Letos januarja je bila v Beogradu anketa centralnega tajništva delavskih zbornic, ki je odkrila zanimive čimtelje o razvoju tekstilne industrije v naši državi. Najznačilnejše je nedvomno, da tekstilno delavstvo stalno narašča v odnosu s vsemi drugimi panogami. Tako je bilo n. pr. l. 1933 6,66% tekstilnega delavstva od skupnega števila delavstva, 1934 7,9%, lani pa 8,28%. Povprečno je bilo na področju ljubljanske Delavske zbornice lani zaposlenega tekstilnega delavstva 13.589 in ga je bilo več samo na področju zagrebške Delavske zbornice. Skupno je bilo lani v vsej državi 49.218 tekstilnih delavcev.

Spomladaj se je osnoval na področju naše Delavske zbornice Centralni trideset odbor tekstilnega delavstva, ki mu predseduje tajnik Stokovne komisije Jakomin. Ta odbor je imel glavno nalogo, da izdela osnutek kolektivne pogodbe in tarifo za tekstilno delavstvo. Osnutek je že izdelan. Stiliziran je bil na sejah 4. in 7. t. m., 10. t. m. so ga pa že predložili 57 tekstilnim podjetjem v naši banovini, ki zaposlujejo zdaj okrog 12.600 do 12.700 delavcev. Hkrati je tarifni odbor poslal osnutek kolektivne in tarifne pogodbe ban. upravi, s prošnjo, da skliče pogajanja.

Po dosedanjih informacijah je večina večjih podjetij za sklenitev pogodbe in delavstvo upa, da podjetja ne bodo otekočala pogajanja. Objektivni opazovalci so mnenja, da je ureditev meznega sistema resnjava, ter da je potrebna splošna ureditev službenega razmerja. Izredno nagel razvoj

tekstilne industrije pri nas nam lahko dela upravičeno skrb, če upoštevamo, da se je kmečko prebivalstvo v okolici močnih centrov tekstilne industrije naglo proletariziralo ter se je zato znatno spremenila splošna socialna struktura. To sicer na videz ni zlo, kaže se pa kmalu, če pomislimo, da se lahko tekstilni obrati prav tako naglo ustavijo, kakor so se začeli ustanovljati, če se temeljito spremene pogoji za razvoj tekstilne industrije. Pomisliti moramo, da se vse tekstilno delavstvo pri nas rekrutira iz kmečkega prebivalstva. Vsi ti ljudje bodo prej ali slej povsem izkoreninjeni iz vase ter bodo namenjeni le na industrijo. Če nekaj let se bodo že začele kazati tudi neugodne posledice naglega razvoja tekstilne industrije pri nas, čeprav se morda zdaj še zdi, da v tem ni nič usodnega. Zdaj je še zaposleno delavstvo mlado, čedalje več pa bo izžrpanega ter bo p.dilo na breme splošnosti.

Pri tej priliki naj opozorimo na važno ugotovitev ankete delavskih zbornic v Beogradu, da umira na tuberkulozi 28,19% delavstva, torej skoraj polovica. Statistika tudi pravi, da si tekstilni delavec lahko kupi za svojo mezdo trikrat več življenjskih potrebščin na Danskem kakor pri nas. Po enotah je razmerje med našo državo in drugimi državami v tem pogledu sledeče: pri nas znaša mezda v primeru s cenami življenjskih potrebščin 3,16 v Italiji 2,05, na Madžarskem 3,42, v Avstriji 3,55, na Poljskem 5,36, v Franciji 5,44, v Švici 6,64, v Angliji 6,76, na švedskem 9,69 in na Danskem 10,49.

Po osnutku kolektivne pogodbe bi delovni čas trajal 48 ur na teden. Podjetje se obveže, da bo predlagalo nadurno delo po zakonu o zaščiti delavcev le za primer izredne konjunkturalne, in sicer tako, da ne bo nihče delal več kakor 144 nadur na leto. Delovni čas bo urejen tako, da bo delavstvo imelo sobotno popoldne prosto. Mezde bi bile urne in akordne. Akordne postavke morajo biti tako visoke, da bo znašal povprečni akordni zaslužek 20% več od urne mezde za isto kategorijo. Tarifna komisija sestoji iz inspektorja dela in dveh zastopnikov, ki ju imenujeta obe pogodbeni stranki. Po en zastopnik obeh pogodbenih strank je stalen, po enega pa imenujejo delavski zaupniki in podjetje, ki je v sporu. Tarifni komisiji predseduje inspektor dela.

Prav nič si ne nasprotujeta

izjava inž. Bloudka glede na članek v večeršnjem „Slovencu“

Ljubljana, 24. julija. Glede na članek v večeršnjem „Slovencu“ nam je poslal inž. g. Stanko Bloudek naslednjo izjavo:

Ko se je zadnjič zgledil pri meni vaš g. kolega iz redakcije „Slov. Naroda“ in me prosil za moje mišljenje o vzrokih zadnje letalske nesreče pri Bizoviku, sem mu skusil tolmačiti svoje razmišljanje, nisem pa diktilal, niti napisal izjave, pa je zato prišlo do netačne reprodukcije ki sedaj vzbuja vtis, kakor da je moje gledanje na letenje različno od gledanja šefa tukajšnjega centra dr. Rapeta. Povsem razumljivo je, da bi bilo mogoče različno gledanje o vzrokih nesreče, ko pa je govora o temeljnih pojnih letenja, je naravno tako različna nemogoča pa glede na večeršnji primerjalni članek v „Slovencu“ smatram za svojo dolžnost napram javnosti, da podam h konkretnim navedbam svoje stališče. Bodite tako dobri, pa pridobite to ponovno mojo izjavo, ki vsebuje nekaj korektur po vašem g. redaktorju nepravilno reproduciranih mojih mnenj.

Na članek v „Slovencu“ z dne 23. julija pod naslovom »Drug drugemu nasprotujeta« sem zaradi javnosti, ki je naravno zelo zainteresirana na razčiščenju vzrokov nesreče, prisiljen podati še sledeče mišljenje.

KAKO NAJ LETALO STARTA?

Brez dvoma je moja izjava, ki je po mojm mnenju v tej točki reproducirana, razumeti tako, da je treba start v megli izvršiti premočrtno, nato pa preiti v blag krog na levo, ne pa kakor je bilo pogrešno navedeno krožiti, ker kroženje po svoji prirodi zmanjšuje hitrost penjanja v višino, kar bi baš v megli, kjer želimo čim prej prebiti se v vedrino, pomenilo zadrževanje dviganja mesto njega pospešitev.

Moja izjava svoj čas je bila v tej smeri, da je skica, ki reproducira tok poleta, pravilna, ker se je v resnici tako izvršil, ni pa bil pravilen sam let, ker je bil napravljen proti predpisom krog v desno, mesto kakor sem navedel zgoraj. Pod pojmom krožiti paš ne moremo razumeti ozkega kroženja nad samim terenom, temveč razumem pod blagim krogom na levo velik krog, katerega sredino naj bi tvorilo letališče. Pri tem bi dobilo letalo na višini. Izjave, da mora letalo krožiti nad letališčem zato, da bi se v primeru kvara na motorjih lahko zopet spustilo na letališče skozi megle, nisem nikdar podal, ker je razumljivo, da v megli letalo čim je odletelo, ne more najti nazaj na letališče zaradi nevidnosti, razen ako bi imeli opremljen aerodrom z najmodernejšimi radio-napravami in bi letala imela odgovarjajoče instrumente za spuščanje po megli, kar pa je šele v poizkušanju in še ni uvedeno v promet niti v najnaprednejših in bogatih državah.

Kakor vidite, gospod urednik, ni v mojem gledanju na stvar prav nobene razlike napram trditvi dr. Rapeta v tem pogledu.

LETALE JE PADLO — NI PADLO!

Po promčtvi mesta, kjer je padlo letalo, sem prišel do zaključka, kako se je to go-

dilo. Ponovno sem prečital glede na trditve »Slovenca« izjavo dr. Rapeta in ugotovil, da je on v svojih pojasnilih formuliral le možnosti, kaj se je zgodilo opiraje se na konstatacije, ki so jih priobčili časopisi, ni pa zavzel nikakega konkretnega stališča, kaj se je zgodilo, če izvzamem konstatacije, da je letalo, ko je bilo opazeno tik nad zemljo radi pada moglo že znatno spremeniti svojo prvotno višino. Torej v prvi svoji razlagi govori tudi dr. Rape o padu, ki pa komentira povdarjeno nizko letenje, ugotavlja, kako je do ev. takega nizkega letenja moglo priti, ne spušča pa se v poslednjo fazo katastrofe to je sekund pred udarcem ob zemljo. Tudi tu tedaj ni nikake razlike v mnenjih, saj sem jaz ugotavljal konkretno, kako je po mojem mnenju prišlo do nesreče, dr. Rape pa le pojasnjuje in odgovarja na vprašanja, ki so bila javno stavljena na vprašanja, ki so bili napravljeni po gotovih osebah napadni zaključki.

ALI SO ODPOVEDALI MOTORJI?

Ne vem, zakaj je »Slovenec« navajal tu mojo in dr. Rapetovo izjavo. Čital sem jih še in še in moral ugotoviti, da sta si popolnoma enaki, razlika je le v izražanju v besedah. Jaz sem trdil, da so bili motorji v redu, kar sem ugotovil iz soglasnega pripovedovanja ljudi, ki so trdili, da so motorji najprej delovali kakor navadno, šele potem so začeli nenakrat »nenamerno tuliti«. Povedal sem, kdaj nastanejo taki glasovi in ugotovil, da je to mogoče le pri motorjih, ki delujejo brezhibno. Dr. Rape je izšel iz iste primere — motorji so močno brneli — in zaključuje, da če bi bili pokvarjeni, bi se njihov hrup ne stopnjeval, temveč bi poenjavljal. Oba tedaj trdita leto, le da vsak na svoj način to izraža in pojasnjuje.

ČAS PREIZKUŠNJE NA LETALIŠČU

Jaz tudi tu ne trdim nič bistveno različnega od onega, kar je konstatiral dr. Rape. Navajam celokupen čas vse procedure za paljenje in segrevanje vseh treh motorjev, dr. Rape pa govori o grejtu posameznega motorja in čisto točno pripominja, da grejta pa trajajo po vremenikih prilikah pozimi več, poleti manj. Če se seštejete delovanje vsakega motorja na zemlji, ker so trije, po pet minut, znese to 15 minut, kakor sem navedel v svoji izjavi. Tudi tu ni razlike v gledanju na stvar in dovolite, da ponovim še to, da morajo paš motorji počasi delovati toliko časa, dokler instrumenti ne pokažejo pravilne cirkulacije olja, daji je to potem ena ali dve minuti več ali manj, to zavisi od temperature in dneva, v katerem se motor pripravlja za polet.

SOLIDNOST MOTORJEV

Povdarjam, da nisem nikjer trdil, da so ti motorji namenjeni le za potniška letala, pač pa sem povdarjal njihovo solidnost in ekonomičnost. Močnejši motorji bi bili gotovo priporočljivi, toda ugotoviti moram, da bi v danem primeru in pod takimi okolišninami tudi najjači motorji ne spreminili situacije, ker letalo ni imelo ustrezne kvara na motorjih!

VPRAŠANJE PILOTA

Napaka v pilotu je razvidna iz konstatacije, da je pokojni Jarebko krenil po startu na desno mesto na levo daji je po predpisih bilo to zabranjeno. To pogreško je megle to povečala v taki meri, da je pod vplivom iz drugih nepredvidenih okolišnin prišel Jarebko resnično v tak položaj, da iz njega ni našel več shoda.

Zakaj je v svezi s tem in pod tem saglavjem citiran stavek iz dr. Rapetove izjave, mi ni jasno! Ta gre očito za namerno zavijanje, ker je namreč citirani del izjave dr. Rapeta vstet iz onega dela, kjer je govora o knjigi, v katero mora pilot po poletu vpisati eventualna opažanja, ki niso normalna na letalu ali pri motorjih. Niti z besedico se pa nikjer ne dotika fizičnih in živčnih pilotovih strani.

S temi pojasnili je samo vsaka polemika v bodoče končana. Upam, da so moje konstatacije vsaj deloma v korist uradnim krogom, ki nesebež preiskujejo in ki bodo izrekli objektivno sodbo.

Kapitan korvete V. Kubelka umri

Ljubljana, 24. julija. Na letovanju na Bledu je večerj po daljšem bolehanju nenadno preminil korv. kapitan v p. g. Venceslav Kubelka iz znane rodbine Kubelkovič v Ljubljani.

Pokojnik je bil rojen dne 2. oktobra 1872. v Ljubljani in je tu študiral realko. Takoj po študijah je vstopil v mornarico in se kot mornariški častnik mudil tudi tri leta na Kitajskem. Tam je dobil malarijo. Zmagaia je sicer njegova krepka narava, vendar se povsem nikoli ni mogel rešiti bolezni, ki mu je izpodkopala zdravje. Služil je pri mor narici tudi v svetovni vojni, nato pa se z vsem žarom ljubezni posvečil organizaciji mlade jugoslovanske mornarice. Kasneje je stopil v pokoj, ki ga je preživljal večinoma v Ljubljani. Zadnje čase se je jela spet oglašati zastarana bolezen in večerj ji je podlegel.

Pokojni, ki je bil vedno vnet Jugosloven, je bil za svoje vojaške zasluge opetovano odlikovan. Pokojni zapušča soprogo go. Alino, roj. baronico pl. Eggenstorff, tri hčerke. Aleksandrovo, Margerilo in Rozo, dalje sestro go. Milo Kambečev, lastnico palače Viktorije na Aleksandrovi cesti in dva brata Josipa, kapetana bojnega broda v p. Viktorja, zasebnika v Newyoriku in še mnogo rodstva. Njegovo truplo bo prepeljano danes v Ljubljano, kjer bo položeno na katafalk v mrtvašnici splošne bolnice, odkoder bo pogreb v nedeljo ob 17. k Sv. Križu, kjer bo položeno v rodbinsko grobnico. Slava spominu plemenitega pokojnika, globoko užalosteni svojim pa naše iskreno sožalje!

Popravite storjeno krivico!

Ljubljana, 24. julija. Ko je stopila v veljavo uredba o turizmu, smo v Sloveniji z vsjo upravičenostjo pričakovali, da bodo pripravljene nekaterim našim znanim letovcem, in zlasti letalcem storjene krivice, da jim je bila odvzeta ugodnost polovične voznine za njihove goste. Žal se pa to ni zgodilo in prizadeti letovski kraji v Sloveniji že letos težko občutijo posledice tega zapostavljanja. Posledno hudo so prizadeti Kranj, Škofja Loka, Kamnik, Novo mesto, Radovljica, Bohinj, Logarska dolina in končno vsa večja mesta Slovenije. Treba bo pa opozoriti merodajne kroge tudi na našo Dolenjsko, za katero se zadnja leta tako marljivo in tudi uspešno deluje na privatno pobudo. Polzevo nad Višnjo goro je postalo že priljubljeno letovišče, kamor prihajajo tudi iz južnih krajev letoviščarji. To naše letovišče mora dobiti ugodnost polovične voznine, saj ne smemo ovirati razvoja tujskega prometa na Dolenjskem, kjer se je komaj začel. Isto velja za Šmarjetske toplice, ki so svoj čas uživale to ugodnost, pa so jo pozneje izgubile.

Opozorili smo že merodajne kroge da je treba to krivico popraviti. Storitno to ponovno in z vsem povdankom, kajti Slovenija je v veliki meri navezana na dohodke od tujskega prometa, a obubožanost njene ga prebivalstva je že tako velika, da bi je ne smeli še povečavati.

Razprava o prašičereji na mitnici

Ljubljana, 24. julija. Strokovnjaki so najbolj ušaljeni, če laik posega v njihovo panogo in se še celo dela bolj učenega od njih. Lahko si torej mislimo, kako je bil užaljen naš članek, ko so na mitnici dvomili o njegovih reševskih sposobnostih. Toda stvar je še tem bolj resna, ker je naš zvoznik mora! hkrati dokazovati, da je dober rejec in da je pujske lahek. Ta razprava o prašičereji je bila javna, ker ji je prisostvovala res prava množica ljudi, zato smemo o nji poročati.

Mož je bil užaljen, ko so zahtevali, da mora posaditi pujske na tehniko. Nak, zakaj bi ga vagali, tulko vaga, pa je fentik! S samimi otrobi sem ga redil. Mitničarji pa so pograbili prase za noge in uhlije, da je zadržilo, kakor da ga koljejo, in so ga postavili na tehniko. Ta je pa kurnar! so strokovnjaki presodili. Samo 20 kg. Ti si kurnar, ti! Ti se pa zastopiš, kako se prešiči rodo. No, so rekli mitničarji tose pa plašaji mitnino.

Vejele kaj gespudje, tu je pa predragul! Nak, tulku pa ne plačam! Dva dni mi do! esputite! Nak, so odgovorili mitničarji, pajs je debel in toliko tehta! Postava je postavla! Ubogi članec se je praskal za ušesi, natančno tako, kakor opisujejo kmele naši pisatelji. Kaj postavla, to je vendar prašiček same nekaj tednov star. Tulku pa ne plačam. Nak!

Pujske je v tem dramatičnem trenutku še vedno stal na tehniko, okrog se je pa abrala množica ljudi kot zasebni strokovnjaki. Razprava je trajala celo večnost, medtem se je pa s pujskem zgodilo nekaj naravnega: odločil je poleg sebe nekaj svoje teže. In zdaj je bila vrsta na članca, da je triumfalno Vidite, tulku jet! Če se postav držite, pa mi odračajte, tulku je zdej prašiček laži! Pa se rečite, da ga nejem dobro futral! Ker je naš junak trdovratno vztrajal pri svoji zahtevi, so morali mitničarji posebej stehati in odračajati odločno balast. In to je postal precedenčni primer.

Ofimpijski zvon vabi!

o ogromnih predpripravih za sedanje berlinsko OLIMPIJAD!
Poleg napetega letalskega filma »VRAŠJI PILOT« predvaja danes ob 19.15 in 21.15 uri Velikotiskalen program, ki si ga morate ogledati!

KINO SLOGA, tel. 27-30

Silno neurje na Dolenjskem

Med grmenjem in treskanjem so se utrgali oblaki Deroča voda je napravila mnogo škode

Ljubljana, 24. julija. Ze snoči so prispelle v Ljubljano prve vesti o silovitem neurju v hribsih nad Grosupljem proti Stari vasi in znani božji poti Sv. Luciji, doim je bilo najhujše v vaseh Sp. Tršinah, Sred. Tršinah in tudi v Zg. Tršinah.

Ze na večer so se kazali znaki bližajočega se neurja. Od zapada so se pripodili proti jugovzhodu težki črni oblaki, spodaj je pa nastel silen piš, ki je pripogibal dreve in lomil veje. Ponoči je nenadoma prihrumela nevihta z vsjo silo. Jelo se je bliskati in grmeti in je treskalo kar za pored med dreve. Strela je užgala ali pa razkrala več dreves v gozdu. Ljudje so preplašeni zbežali v hiše in se sploh nihče ni upal na prosto. Po 23. se je nevihta razbescela najhujše. Utrgal se je oblak in je bilo več ur zaporedoma kakor iz škafa. Z bregov so privrele silne množine vode, ki so drvele v potokih skozi vase in se z grozotnim grmenjem zivale v dolino. Sredi noči je jela voda izpodnati kozoile in gospodarska poslopja, ki so se sesula in je voda odnala posamezne dele s seboj daleč v dolino, kjer so deloma obležali na travnikih, deloma pa jih je zajela struga narasle Grosupeljske ter jih nesla s seboj. Groza je obala vse prebivalstvo gorskih vasic, da so prižgali luči in molili vso noč do jutra, ko se je huda ura polegla in so se upali pogledati vendar. Nudila se jim je grozotna slika razdejane: zorno polje je bilo uničeno, posamezne njive povsem odplavljene, pridelki stisnjeni in v ščavje v kotlinah, hiše izpodjedene od vode, kozoile in šupe pa podrite in les razmetan daleč okrog po travnikih. Najhujše je bila prizadeta vas Sp. Tršine, kjer sta voda in vihar podrla gospodarska poslopja nekaterim posestnikom, polje pa je povsem uničeno in je zmanjkalo tudi krme za živino.

Voda je divjala tudi v dolini in leži še danes razlita široko čez polje pri Grosupljem. Domačini pripovedujejo, da takoga neurja ne pomnijo žn cela desetletja.

Stična, 24. julija. V sredo ponoči so se začeli zbirati nad Stično črni oblaki, ki niso obetali nič dobrega, vendar si ljudje niso preveč belili glav, ker so pogostih neviht navajeni. Okoli 23. je začelo deževati, nato je pa pritisnil še vihar. Ko je začelo se treskati in grmeti, se je vili tako huda ploha, da noben krov ni zdržal silnih padavin. Okoli 2. zjutraj se je pa v Potoku utrgal oblak in že je potok Stičnica tako silno narasel, da je bil podoben Savi ob normalnem vodostaju.

Ko je proti jutru nevihta ponehala in voda začela upadati, je obrežje nudilo zelo žalostno sliko. Voda je naplavila različno imetje, tako sode, tramovje, utopljene živali, orodje, mostove poljske pridelke itd. Čevljarju Baltiču je odnesla vsa drva, prav tako posestniku Grozdniku drva, vozove, tramovje, krompir in drugo, a najbolj je prizadet upokojenec g. Golnar, ki mu je voda poleg mnogih stvari in blaga, odnesla tudi vso perutnino in več zajcev. Pa na vr-tu je gospodarila tudi po svoje; danes ga je tretjino manj. Mnogo je uničenega sadnega drevja, posebno aliv in hrusk. Oškodovani so pa več ali manj vsi posestniki, ki imajo hiše ob vodi. Največ je trpela cesta, ki vodi do Izvirka. Podobna je strelskemu jarku, a ponekod je sploh ni več. Samo na tej cesti je po približni cenitvi 30 tisoč Din škode.

Naj omenimo še, da je voda tako nenadoma prihrumela, da na reševanje ogozdenega blaga ni bilo mogoče misliti. Ko se je pa okoli pol 3. neurje poleglo, se je pa začela trubenta gasilcev. Strela je udarila v Feleč vrhu v neko domačijo in jo upepelila.

Pogrešana turista našli mrtva

Ljubljana, 24. julija. Ze večerj popoldne se je raznesla po mestu vest, da je reševalna ekspedicija našla pogrešane turista jurista Vida Janša in Mladena Mikšiča ponesrečena — mrtva. Večerj je ekspedicija bratov Erjavskov iskala pogrešana turista v smeri Gamsovega skreta in Hudih grabnov. Naenkrat sta brata France in Peter z roba nad Gamsovim skretom opazila z daljnogledom v prepadu med gručem trupli. Takoj sta splezala po strmini v globino, kjer sta kakih 30 m pod visoko steno Ozel zagledala narhbitni enega izmed turistov, na robu police sta pa že prej naletela na cepin, zapiceni v zemljo. Trupli sta zelo potolčeni, kar ni čuda, saj sta padla nesrečnega do 150 m globoko in se sta odbijala od skal.

Kako se je pripetila nesreča še ni pojasnjeno, najbolj verjetno pa je, da sta zašla v gosti megli in sicer že 10. t. m. takoj prvi dan, ko sta se mudila gori v planinah. Namenjena na Grintovec, sta se zaradi megle vrnila nazaj proti Koksčemu sedlu. Najbrže je tedaj prihrumela tudi huda nevihta in sta zavila pomotoma na levo proti Legarjem in Hudemu grabnu. Bržčas sta pa kmalu spoznala, da sta zašla, zaradi česar sta se nameravala spustiti ob Gamsovem skretu v nižino. Tam pa jima je kljub opori cepina na mokri travi, ki deloma pokriva gladko steno, spodrsnilo in sta zgrmela v prepad. Najbrže sta hodila drug za drugim in je na ruši spodrsnilo zadnjemu, ki je potisnil pred seboj tovariša in sta tako oba skupno omahnila v smrt. France in Peter sta takoj poiskala še ostale člane reševalne ekspedicije, naker so odšli vsi v dolino povedat, da so Janša in Mikšiča našli. Iz Kamnika so obvestili centralo SPD v Ljubljani in pa starše ponesrečenih mladencev.

Ponesrečeni Vid Janša je bil rojen l. 1913 v Ljubljani ter je edini sin apelačijskega svetnika g. Josipa Janše. Poleg staršev zahtuje za njim še tri sestre. Njegov tovariš Mladen Mikšič je istih let in je bil rojen v Zagrebu živel pa je pri svoji materi v Crnučah pri Ljubljani. Oba, ki sta bila blizu zaključka juridičnih študij, sta bila člana J. n. a.d. Jadrana in je bil V. Janša do zadnjega tudi agilen član odbora. Pri iskanju v planinah sta pridno pomagala tudi člana »Jadrana« jurist Stane Klemenec ter medicinec Janez Podboj.

Prenos ponesrečenih turistov v dolino je v svezi z raznimi težkočami. Trupli ležita globoko v breznu, kamor so na varnejše mesto spravili čimkasti kret, v kateri bodo položili trupli. Predvidoma bi morali opraviti trupli v dolino že do 11. dopoldne, a se je izkazalo, da to ni mogoče in so dobili dovidno iz Kamniške Bistrice sporočilo, da bo sta krti v Kamniku šele okrog 14. Pri reševanju delih so zaposleni sami bratje Erjavski. Upajo, da bodo mogli opraviti trupli do 13. do Zagane peči, odkoder jo bodo spravili dalje z vozom do Kamniške Bistrice, kjer tosta blagoslovljeni. Tamkaj še čaka Gajškov avtofurgon, ki bo naložil obe krti Gori je prišla tudi komisija, zdravnik dr. Pole. tajnik ereskega načelstva ter g. Ko želj, kot predsednik reševalne ekspedicije.

Akademik Mikšič Mladen, ki se je tragčno ponesrečil na Kamniških planinah, ne bo pokopan na Crnučah, kakor je bilo javljeno. Pokopili ga bodo k večnemu počitku v rodbinski grobnici Bernatovič-Mikšič v Ljubljani v soboto ob 16.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Petek, 24. julija katolični Kristina DANASJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Zaprtlo.
KINO IDEAL: Pesem gauča.
KINO SLOGA: Vražji pilot.
KINO UNION: Poročila je svojega šefa.
DEZURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9. Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartner, Mostje, Zaloška cesta.

SOKOL

— Sokol Ljubljana-Viž sporoča svojemu članstvu, da je umrla sestra Marija Korbanova. Pokojno članico bomo spremenili na njeno zadnji poti danes ob pol 19. Društvena uprava poziva svoje članstvo, da se udeleži pogreba v sokolskem kroju, ostali pa v civilni obleki z znakom. Zbirališče članstva ob 18. v Sokolskem domu. Casten spomin a Korbanovič!

Neredno izplačevanje pokojnin

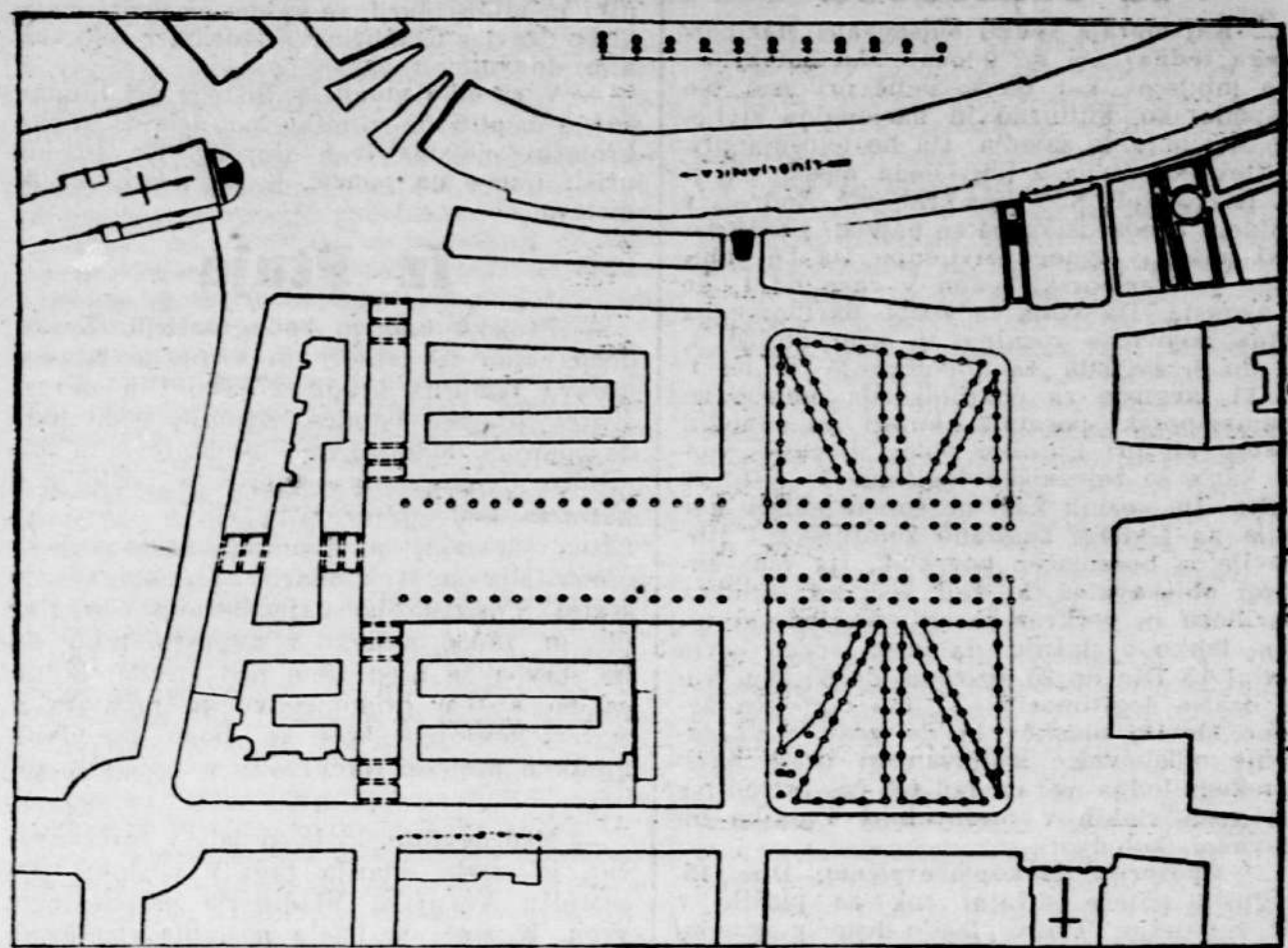
Ljubljana, 24. julija. Naši državni vpokojenci že več let neredno prejmayo svoje skromne pokojnine, v zadnjem času pa se izplačevanje po pokojnin še bolj zavlačuje. Pretekli mesec so dobili pokojnine šele 23., kakor že po preje več mesecev, v juliju pa ogromna večina vpokojencev vobče še ni prejela pokojnin. Po najnovejših informacijah bo najbrže minil ves mesec, preden jih bodo dobili. Kaj pomeni tako ravnanje, si javnost lahko misli, saj zaide z redko izjemo vsak posameznik sproki v silne zadrege in je red v družinah vpokojencev postavljen na glavo. Vpokojujencu ne zaupa več ne pek, ne mesar, ne trgovec, ne hišni gospodar in hodi okrog preplašen, vedno v zavesti, da po krivdi drugih ne more poravnati svojih obveznosti, kaj šele, da bi si sam privoščil primeren pribojšek.

Ne pomagajo pa tu nobene prošnje in protesti, vse ostaja pri starem odnosno postaja celo od meseca do meseca slabše. Pri vsem tem pa tare vpokojence bridka zavest, da tiči krivda za vse gorje najbrže v domači finančni upravi. Saj žive v Ljubljani tudi vpokojenci iz drugih banovin, ki se čudijo tovarišim iz dravske banovine, kajti oni prejmayo pokojnine redno. Tako diha vpokojenec in sicer staro vpokojenec iz Rosne, ki živi v Ljubljani, redno po pošti dostavljenjo pokojnino že 2. ali vsaj do 4. v mesecu. Istotako prejmayo redno svojo pokojnino vpokojenci v Beogradu in iz okoliž drugih finančnih krekcij. V Beogradu jih dobe celo v nedeljo, če pada nedelja na prvi dan v mesecu.

Tu je treba napraviti red in sicer v prvi vrsti red doma, saj so tudi vpokojenci ljudje, ki so posvetili svoje najboljšie sile domovini in zaslužijo vsaj malo več obzirnosti.

Nov, veličasten trg v Zvezdi

Regulacija Zvezde je predvidena že v prihodnjem proračunu



Ljubljana, 24. julija. Med Zvezdo, Prešernovo, Selenburgovo in Wolfovo ulico leži velik blok, ki je na zunanji strani zadržan s še dokaj lepimi stavbami, znotraj pa je nastran z majhnimi poslopiji, barakami in nerodnimi skladišči, vmes pa je še vse polno legega neizrabljenega stavbnega sveta. Mestni gradbeni urad je že dolgo premišljeval, kako naj bi se ta blok izrešil na eni strani za poslovno življenje Ljubljane, na drugi strani pa za promet, ki sedaj zastaja tako v ožki Prešernovi ulici, na drugi strani pa v vijugasti Wolfovi ulici. Arhitekt Plečnik je napravil večsklopni načrt, ki bi na eni strani ta blok odprl promet, obenem pa dal Ljubljani velik reprezentativen trg, s kakršnim se ne bi moglo ponahajati vsako mesto.

Po tem načrtu naj bi se po sedanjem vrtu Zvezde potegnili 45 m široki in 107 m dolgi trg, ki bi se v stavbi Mestne hranilnice končal v prehod na Prešernovo ulico. Povprek pa bi tečla široka pasaja, ki bi omogočala najkrajšo zvezo od zgorajne mostu na Marijinem trgu do Knafjeve ulice, ki bi zelo razbremenila Prešernovo ulico, katere z nobeno umetnostjo ni mogoče razširiti in Wolfovo ulico, ki bi bo tudi treba izravnati. Da bi tako nastali trg dobil pravo reprezentativno lice, bi ga morale na obeh straneh oklepsti lepe trdnostne hiše, zidane vse v enotnem slogu z lepimi arkadami v pritličju. Znotraj obhoda, ki bi tako nastala na vsaki strani trga, pa bi bile pritlične ali kvečemu visokoprstne stavbe, da bi bil ves prostor ekonomično izrabljen. Na ta način bi mesto tu pridobilo veliko lepših prostorov, primernih za pisarne, trgovine, restavracije itd. in ni nobenega dvoma, da bi se za nje našlo dovolj odjemalcev.

Drevored Zvezda bi v bistvu ostal kakršen je danes, ohranile bi se tudi navzkrižne diagonale, ki jih promet po Zvezdi nujno zahteva. Preuredil bi se le srednji del, da bi se tako odprl kolikor mogoče prost potok na novi trg. Pred vhodom na trg naj bi stal tudi spomenik kralja Aleksandra I. in priznati je treba, da lepšega prostora za ta namen skoro ni mogoče najti.

V zvezi s tem načrtom je predvidena tudi regulacija Dvornega trga, ki v veliki meri upošteva sedanje stanje, to je višinske razlike severnih in južnih zgradb. Ob obeh straneh trga bi se za pešce napravile stopnice, srednji del pa bi bil še vedno primeren za manjši vojni promet, semo preuredil bi se, da bi bil pogled nanj nekoliko bolj estetičen.

Regulacija Zvezde je predvidena že v prihodnjem proračunu, izvedba celotnega načrta pa je odvisna od tega, s kakšnim razumevanjem bodo prizadejni lastniki sveta reševali razvejena vprašanja, ki

bodo ob tem nastala in s kakšnim razumevanjem bo ljubljansko občinstvo celotno misel sprejelo. Tak trg bi bil za Ljubljano nova privlačna točka, s katero bi se mogel meriti kvečjemu trg Sv. Marka v Benetkah, zato obstoja upravičeno upanje, da bodo vsi, ki jim je napredek Ljubljane pri srcu, misel pospravili in vsak v svojem delokrogu sodelovali, da se čim prej izvede. Densne žrtve, ki bi jih bilo v zvezi s to preureditvijo treba sprejeti, bi kmalu rodile svoje sadove, saj vsi vedo, da je urejenost in lepota vsakega mesta prvi pogoj tudi za njegov gospodarski napredek.

Ruski general Hodorovič umrl

V torek je umrl v Pragi ruski general N. A. Hodorovič, star 78 let. Njegovo ime je tesno povezano z organizacijo češkoslovaške legije v Rusiji, pa tudi češkoslovaške armade vohbe. Pokojni je bil poveljnik kijevega vojnega okroga in kot tak velik prijatelj češkoslovaških legionarjev. Pomagal je na vse načine, da se je oborožila in izvežbala češka družina in bil je prvi vojaški dostojanstvenik, pred katerim je ta matična odnosa češkoslovaških legionarjev v Rusiji v septembru 1914 doživela. Pokojni je nadziral prekrbo češkoslovaških dobrovoljnih čet v Kijevu in njegovo delo je bilo, da so ujeti Čehi in Slovaki v Kijevu lahko odločili avstrijsko uniformo. Za svoje zasloge je bil odlikovan s češkoslovaškim vojnim križcem, imel je pa tudi naš red Belega orla I. stopnje.

Po vojni je živel general Hodorovič do leta 1922 v Jugoslaviji, potem se je preselil v Prago, kjer se je pešal zlasti z zbiranjem podatkov o svetovni vojni in češkoslovaškem osvobodilnem pokretu. Napred je več zgodovinskih del o organizaciji in razvoju češkoslovaške armade.

Radiografija v praksi

V Ameriki so začeli sistematično pošiljati radiografska pisma z odgovori med New Yorkom in Filadelfijo. Pred sto leti je Morseev aparat odprl prvi svoje glavne 'What hath God wrought' (kar je bog napisal) e hitrostjo nekaj deset besed v minuti. Zdaj pa lahko pošlje Ameriška radijska družba brezplačno 12.000 besed v minuti. Poleg tega je pa naš tedi izročila promet dve oddaji postaja za slike, eno v New Yorku, drugo pa v Filadelfiji. Na ultrakratke valove 3 m je poslala iz New Yorka v Filadelfijo sliko. Radiografski posnemek rokopa ni nič posebnega. Toda to je prvi korak k stalnemu trgovskemu izkoriščanju izuma, s katerim lahko recimo trgovci v nekaj minutah izmenjajo pisma in odgovore. Tako je zametena pisarna avtentičnost, posebno, če je pisano pisano na roko. Kako velikega

pomena je to za trgovsko življenje, leži na dani.

Ta izum se bo pa dal izrabiti tudi umetniško in tihihvalno. Ima pa eno napako, da namreč ultrakratki valovi ne morejo računati na odziv v ionosferi. Pošiljati jih je treba torej neposredno po površini zemlje, kjer se pa razmeroma hitro izgube. Zato oddaj-

na in sprejemna postaja ne moreta biti oddaljeni od sebe bolj, nego od obzora do obzora. Obzorje se pa da razširiti e stolpi na obeh koncih. Toda praktično pomeni to mejo okrog 50 km. Za večje razdalje lodo pa potrebne vmesne postaje. Zato je tudi v Ameriki še daleč čas, ko bodo pošiljali brezžično tudi novine.

Bernard Shaw avtomobilist

Slavni pisatelj rad zamenja za volanom zavore z akceleratorjem

»Z živim plotom ograjena cesta se dviga, pada in se znova dviga. Na vrhu drugega griča zavijete na levo v vas. Peljete se mimo porušene cerkve in prispete na križišče od kod se zagledate vrata, vodeča v park Bernarda Shawa. Tako se glasi zadnji odstavek tiskanege vodiča »Kako pridem iz Londona k Bernardu Shawu«, ki ga pošilja slavni angleški pisatelj svojim čestilcem. VI. dimo torej, da bi znal Shaw razen knjig in gledaliških iger dobro pisati tudi avtomobilske vodiče.



Vse je točno. Gost se ustavi v parku. Shaw mu pride naproti. Pokaže mu najprej svojo avto, čokoladno-rjavi 20 HP Rolls-royce. — Lep voz — zaklikne veselo — zelo sem zadovoljen s njim. Govorimo me boste pred avtom fotografirali. Shaw se da rad fotografirati tako, da stoji pri odprtem avtomobilu s eno nogo na stopnicah.

— Ali šofirate pogosto sami? — Zelo pogosto. Toda ne smeli bi mi dovoliti šofiranja. Sem namreč nevaren šofer. Nedavno sem na voo moč zavolil v steno ga. raz. Zamenjal sem bil akcelerator s pedalom zavore. To je moja prijavljena napaka. Tudi reakcija imam zelo počasna — nadaljuje Shaw in aede za volan k drugemu fotografiranj. — Položite levo roko na volan. Počivala je tam prej, predno so bile igovorne le besede, kar priča, da Shawova reakcija ni tako slaba.

— Ali vam ne dela težav novi prometni red, luči na križiščih, prehodi za pešce, raz-

lična znamenja itd.?

— Niti najmanj, ker se sploh ne zmenim za nje. Shaw spada med one redke Angleže, ki jih mora vse respektirati in njegovemu avtomobilu se mora prometni strážnik spoštljivo umakniti. Ima znamko Rolls-royce, ker je voz bogatih ljudi. Takoj drugi dan, ko je kupil avto, so priročili nedeljski listi šlaanke, v katerih so ocenili Shawa na 400.000 šterlingov. Shaw odkrito priznava svojo slabost in se primerja z damami, ki sede boga, to okrašene z diamanti in gledaliških ložah in se ne razumejo ne na opero ne na dragulje. Z žalostjo v srcu se Shaw spominja svojega prvega voza Lorraine-dietrich. Nerad se je poslovil od njega. Najbolj mu je manjkalo, da so pri novem avtomobilu pedal drugače razmeščeni. Zato menda tako pogosto zamenja zavore z akceleratorjem.

— Kolika škoda, — pravi 80-letni pisatelj, — da avtomobil ne vzdrži večno in da si mora človek kupiti novega baš ko je že najbolj vreden starega. Ko sem bil v Ameriki, sem se peljal z nekim milijonarjem v njegovem avtu. Voz je bil zelo udoben in všeč mi je bil. Vprašal sem ga, koliko je star. Osemnajst let, se je glasil odgovor. — Žena ga ni hotela zamenjati za drugega.

— Kdaj ste začeli prvič šofirati, gospod Shaw?

— Že leta 1908. Ne spadam med pionirje avtomobilizma, vendar sem pa mnogo vozil. Sam se čudim, ko se zdaj spominjam na to. Prepotovali smo tudi Afriko brez najmanjšega rezervnega dela. Če bi se nam bilo v pustniji kaj pokvarilo, bi bili najbrž že zdaj tisti tam. Rad sem se vozil v inozemstvo, zlasti na evropski kontinent. Moja strast je bila vsotiti preko visokih prelazov, kakor je Stelvio Paše in drugi.

Shaw je odvedel gosta še v svoj priljubljeni kotiček na vrtu, kjer dela. To je lesena ulaz v senci dreves, v nji stoji kovinast nalaenja in zložljiva mizica, na nji pa pisalni stroj s pripravljenim papirjem. Shaw ni samo navdušen avtomobilist, semveč tudi spreten fotometer, ki sam razvija svoje slike in filme. Gost se je pripravil k odhodu. Treba je bilo obrniti avto na razmeroma ozki cesti. Š budaško radostjo je sledil Shaw šoferjem težavam in zdelo se je, da se mu je zavešal v obeh žarek razočaranja, ko je avto že stal nasproti vrtcu. Starec ima še vedno rad kaj zelo razburilnega. Menda mu je bilo tisti hip žal, da šofer ni zamenjal zavore z akceleratorjem.

Planine niso nevarne — ne bojte se nesreč

Ljubljana, 24. julija.

V splošnem prevladuje napačno mnenje, da so nesreče v planinah pogoste. Celo nekateri planinci sami to. vajujejo, čeprav mnogi izmed njih niso doživeli še nobene nesreče ali je niso niti videli. Samo po sebi se razume, da planinstvo zahteva svoje žrtve ter da je turistika nevarna od spreho. Vendar pripisujemo nesrečam v planinah prevelik pomen, kar je najbrž še vedno vpliv konservativnega vrednotenja planinstva izza prejšnjega stoletja, ko je bil še v časteh pregovor, da gora ni nora, pač pa je nor, kdor gre gor.

Preprosti ljudje, ki se izogibajo gora, navadno pri vsaki nesreči obsojajo turisti kot neumnosti, ki bi jo bilo treba povedati zaradi pogostih nesreč in velikih nevarnosti. In ko se v sezoni prijeti nesreča v planinah, listi navadno obširno pišejo o tem, kar je vsakomur potrebno, saj pogosto odajta reševalno delo — toda ljudje gledajo vse prečno in nesrečo preveč površnostjo, kakor da je vsakdanji pojav. To se zdi skoraj neverjetno, če pomislimo, kako silno je pri nas razvita turistika, da se v tem pogledu lahko kosamo tudi z drugimi alpskimi deželami.

Nesreče v planinah so v resnici zelo red-

ke, kar nam najlepše dokazuje statistika. Zal nimamo statistike, ki bi pokazala, v kakšnem razmerju se dogajajo nesreče na poteh samih ali pri plezanju, odnosno na nezavarovanih krajih. Niti največji sovražnik turistike bi ne mogel dokazati, da so planine nevarne, kakor morda misli kdo, ki čita poročila o nesrečah preveč pesimistično razpoložen. In statistika o planinskih nesrečah v resnici preseneča, kajti tudi največji optimisti bi mislili, da se nesreč prijeti več. Še bolj presenetljive bi bile te številke, če bi jih primerjali s številom prometnih nesreč.

Primerjajmo samo nekoliko številki! Zveza planinskih društev v naši državi je štela skupno v vseh planinskih društvih 23.368 članov. Presenetni nas, da je planine obiskano, odnosno se vpisalo v planinskih kočah in zavetiščih v primeri s tem številom izredno visoko število turistov, in sicer lani 154.473. To dokazuje, da je prijatelj planin mnogo več kakor v planinskih društvih včlanjenih planincev. To število pa tudi dovolj jasno kaže, kako silno je že pri nas razvita turistika. Seveda pri tem niso všteti tudi planinci, ki niso prenočili v planinskih kočah, predvsem oni, ki so prebili na planinah samo podnevi ali ki so prenočili

v pastirskih kočah, pod šotorom ali so pa delali ture tudi ponoči.

Upoštevati je treba, da se turistika čedalje bolj razvija hkrati s razvojem smučarstva v planinah. Prejšnje čase so bile planine obiskane samo poleti nekaj mesecev, dočim so zdaj skoraj vse leto. Vendar število nesreč v primeri z močnim razmahom turistike ne narašča. Marsikdo misli, da se je lani v vsej državi na planinah ponesrečilo kdove koliko planincev, če se ozira na velik obisk planinskih postojank. Statistika pa pravi, da se je lani ponesrečilo smrtno samo 14 planincev v vseh državah. Te številke ne moremo niti izraziti v odstotkih v primeri z obiskovalci planinskih koč. Od vseh v kočah in zavetiščih registriranih planincev se je torej ponesrečilo na 100.000 obiskovalcev 9 planincev. Prej smo pa že omenili, da obisk planinskih koč še ne pokaže prave številke, koliko planincev je obiskalo planine. Nedvomno pa lahko sprevodi vsak že iz teh števil, da je strah pred nesrečami v planinah mnogo pretiran.

V splošnem se slika o številnosti planinskih nesreč ne spremeni, če se oziramo samo na statistiko SPD. Največji promet izkazujejo koč SPD, in sicer jih je lani obiskalo 87.718, TK Skala pa izkazuje 3.878 obiskovalcev. V primeri s tem se je pripetilo tudi pri nas največ nesreč v planinah, in sicer je bilo lani 10 smrtnih primerov. Najbolj nesrečno leto je bilo l. 1934, ko se je pripetilo pri nas 16 smrtnih nesreč.

V splošnem je znano, da se največ nesreč pripeti, če planinec nima spremljevalca ali sta pa oba neizkušena ter neprevidna. V resnici bi se dalo število nesreč še zmanjšati. Vedno, ko poročamo o nesrečah v planinah, bi morali tudi pisati o vzroku nesreče. Zlasti bi ne smeli zamlati, da se največ nesreč pripeti pri tganju planik. Naglasiti je treba, da so planinska pota pri nas v splošnem dobro oskrbovana in da so nesreče zaradi slabe poti izjema. Pač pa se dogajajo nesreče tudi zato, ker so turisti preslabo opremljeni in ker ponoči zaidejo s poti, čeprav so dobro markirane.

Nesreče na planinah bi ne smele nikogar odvračati od turistike, pač pa bi naj bile svarilo vsem neprevidnim in lahkomišelnim turistom, ki vprav iščejo nevarnost ter počejo upoštevati izkuste in svarila izkušnih turistov.

Solze speče lepote

Miss Patricia Mac Guirejeva, speča lepota (the Sleeping Beauty), kakor ji pravijo v Chicagu, se vedno spi. Že štiri leta leži ta lepa mlada Amerikanka pogreznjena v spanje, iz katerega je ne more nihče prebuditi. Seveda se zdravniki zelo zanimajo za njo in od vseh strani prihajajo proučevati ta edinstveni primer. Poleg ameriških prihajajo v Chicagu tudi inozemski zdravniki.

Znani francoski zdravnik dr. Rene Cruchet je izjavil, da je Guirejeva prekosila vse rekorde letargije. Po njegovem mnenju bi lahko spala do svojih starih let, ne da bi se na njenem stanju kaj izpremenilo. Najbrž se je njen organizem že prilagodil trajnemu spanju. Najbolj čudno pa je, da speča lepota navzlic spanju večkrat sliši, kaj se govori okrog nje. Če ji govorim o žalostnih stvareh je dejal dr. Cruchet, ji zatijejo solze oči.

Miss Evropa zabija gol

Da bi mogli obrati denar za udeležbo finalnih spornikov na berlinski olimpijadi, se je ustanovil v Helsinkimoru poseben odbor in njegova prireditev v ta namen je bila nogoemotna tekma. Ta tekma je bila pa kaj čudna. Eno moštvo je bilo sestavljeno iz 11 najlepših finskih deklet, med katerimi je bila celo evropska kraljica lepote. Tekma se je odigrala na največjem nogometnem igrišču v Helsinkimoru in vsotopnice so bile razprodane še več dni prej.

Na dan tekme je navala na tribuno velika množica občinstva, ki ni moglo dobiti vstopnic tako, da je morala nastopiti policija, da je nepravila red. Enajstotiska finskih lepotic se ni posebno dobro odrezala, kar je tudi razumljivo. Izgubila je tekmo s 5 : 1. Edini in četini gol je zabila miss Evropa. Toda finančni uspeh je bil sijajen in to je bil tudi glavni namen te svojevrstne nogometne tekme.

André Theuriel 45

Nevarna lepota

Roman

Naj bo že kakorkoli, Jakob se je že čutil krivega, ker se je zatekal k protivezam in zvijačam, da bi mu ne bilo treba priznati svojega greha. Terezija je prišla do zaključka, da se ji je izneveril in sicer pod zelo žaljivimi pogoji. Komaj je zapustila Nizzo, je Jakob že koval načrte, kako bi se sestel s to nevarno ženo. Ni se sramoval in izbral je neno pot, ki jo je nastopila iz ljubezni do njegove matere, da nasiti svojo strast. To je bilo grozno. Malo je manjkalo, da mlada žena, užaljena v svojem ponosu in ljubezni, v svoji pravični jezi, ni zabrusila nezvestemu možu v obraz: Zakaj lažeš? Uganila sem vse, nisem tako neumnica, kakor misliš! — Toda njena čista duša, zavest dostojanstva in strah, da bi ta udarec ne strl uboge Jakobove matere, ji je pomagal ohraniti mirno kri.

Da bi ne pokazala, kako strašen boj bosi v njenem srcu, se je preumagala,

kar se ji je poznalo na obrazu. Lechautre je imel bistro oko in ni mu ušlo, kako se je obraz mlade žene nenkrat izpremenil. Spoznal je, da jo je nehoti zadel v živo in maenkrat je umolknil.

Po zajtrku je zavladala v jedilnici mučna tišina. Lechautre je bil postal resen ob otožnih pogledih mlade žene ter Jakobovem nemiru in škodočelnih Kristinih pogledih. Sam si je zastavil vprašanje: Vražja strela, kaj sem pa storil? Zdi se, da učinkuje moje privedovanje na vse kakor tedena priha.

Slednjič so vstali od mize in šle na verando pit kavo. Ko so pa jele vse tri dame pospravljati z mize, je odvedel Jakob svojega prijatelja na vrt, češ, da morata pokaditi cigareto.

— Kaj pa pomeni vse to? — je vprašal Lechautre, ko sta bila že na vrtu. — Ali nisem preveč sklepeta, ko sem govoril vprico tvoje žene o tvoji pristolvščini na reduti?

— Tako je, — je odgovoril Jakob trpko. — Vse dopolnje vas nisem mogel odvesti v stran in vam zabikati, da je treba molčati. Po vašem opisovanju dame z rdečimi maki je Terezija spoznala ženo, na katero je že ljubosumna. Bojim se, da ste vse pokvarili.

— Kako! Kaj ni bilo to prvič, da si se sestel s to damo?

— Ne, poznam jo že šest tednov. Ona je tujka, dama iz najbolje družbe.

— Vrag vzemi vse te dame iz najbolje družbe! — je vzkliknil Lechautre jano. — Mislim, da si se slučajno seznanil z njo, kakor jaz s svojim ministrom. Zdi pa vidim, da gre zares in z avo nočem imeti s tem nobenega opravka. Kaj se nameravaš še sestati z njo?

— Da, — je priznal Jakob, — še nočoj na belem Corsu. In pri tem se zanašam na vaše prijateljstvo, da mi boste... — Da bi nalagal tvojo ženo, da preživja večer skupaj, kaj ne... Hvala lepa, vrtoglavec, lepo vlogo si mi namestil. Pozabljáš, da visoko cenim Terezijo in da jo imam rad.

— Tudi jaz jo imam rad, — se je zagovarjal Jakob nestrpno, toda... — Ti imaš pa poseben način ljubezni. Biti nezvest svoj ženi! V to se nočem vmešavati in storiti mi veliko veselje, če si izbičš iz glave to tukaj.

— Ne morem. Dal sem besedo, da pridem drevi na sestanek... Gre za kočljivo in častno zadevo.

— Ta je pa dobra!... Neumnosti... Name se nikar ne zanašaj!

— Prosim vas storite mi to uslugo. Gre... za zadnji sestanek, za pojasnilo, ki se mu zalantim mož ne more izogniti.

— Aj, aj! Poslovilni sestanek torej. Položaj je treba pojasniti, kaj ne?

— Da, — je priredil Jakob. Ker ni poznal drugega sredstva, kako zagotoviti si Lechautrovo pomoč, je moral pač obtežiti svojo vest z novo lažo.

— Če hočeš maenkrat prekiniti vse stike, ti bom od srca rad pomagal. Toda napravi temu konec, dragi fant, zareži v živo, v bodoče se pa pazi. Take zadeve se končajo vedno slabo.

Vrnila sta se skupaj v salon. Terezija se je bila ta čas toliko obviadala, da ni mogel nihče opaziti na nji, kako strašen udarec jo je zadel. Da bi popravil svojo jutranjo napako in nepravdost je napeljal dobri Lechautre pogovor na manj nevarno zadevo, izogibajoč se kočljivega predmeta in obujajoč radostne spomine, ki so zanimali vso rodbino. Prilovčeval je o Rochetaillu, dražil Kristino zaradi njenega samotarstva, razveselil staro gospo s pohvalo njene perutnine in njenega hleva in povedal nekaj komičnih vaških zgodb, dokler se mu ni posrečilo razveseliti Terezije. Odgovarjala mu je raztreseno in kazala otroško radost, ko je slišala Lechautra govoriti

v domačem narečju. Njena prisiljena veselost je premočila Jakoba. Misli je, da je pozabila na usodno maskarado ali pa da mu je vsaj odpuštila glavni greh. Vrnil se mu je pogum in veselje je pritrjeval svojemu bivšemu mostru.

In ko se je Lechautre poslovil od dam, je dejal mrmogrede svojemu prijatelju:

— Se besedico, Jakob. Veš, da te je bobavil baron Herder nocoj na čaj. Pričakovala te bova med osmo in deveto zvečer... Oprostite, dame, da vam odpejem tega cigana takoj prvi dan po vašem prihodu, mislim pa, da ste utrujene in da vam bo storilo dobro, če pojedite zgodaj spat.

Pri teh besedah se je srečal z globokim Terezijinim pogledom. Kot iskren mož se je obrnil proč, ker ni imel poguma pogledati ji naravnost v oči. Mlada žena je sledila z očmi niemu in svojem možu, Lechautre se je izogibal njenega pogleda. Jakob se je pa delal na videz raztresenega. Vedenje obeh se ji je zde- lo sumljivo.

Sporazumevala sta se, da me bosta varala, je pomislila in znova jo je spreletel mraz po vsem telesu, ko se je sega- lo Lechautru v roke silila k nasmehu.